

Sant Martí de Granera

Granera

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església - Barri de l'Església
Emplaçament: A la banda de llevant del barri de l'Església, adossada a l'extrem nord-est de la Rectoria
Alçada: 767m

Coordenades:

Latitud: 41.7254
Longitud: 2.05723
UTM Est (X): 421587
UTM Nord (Y): 4619718

Classificació

Número de fitxa: 08095-4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Romànic Modern Barroc Popular
Segle: XIII/XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: IPA 28916
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Arxiprestat del Moianès - Bisbat de Vic
Autoria de la fitxa: Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dv., 15/03/2019 - 01:00

Descripció

Església de grans dimensions i d'una sola nau, amb dues capelles laterals per banda i un absis capçat a llevant. De fet, adossat a la façana de llevant del temple, hi ha un edifici que havia acollit l'antiga seu de l'ajuntament que amaga completament aquesta estructura, tot i que és visible des del seu interior. Es tracta d'un absis semicircular i sobrealçat, que conserva un fris d'arcuacions llombardes molt evolucionades i està bastit amb carreus de pedra ben escairats disposats en filades regulars. Pertany a la renovació del temple duta a terme en el segle XIII. Alhora, des de l'interior de l'església, aquest absis està amagat darrera d'un envà profusament decorat que integra una fornícula d'arc de mig punt apertxinada, amb la imatge de Sant Martí. La nau està coberta amb una volta de canó apuntada, separada en tres trams per arcs torals que descansen damunt d'una cornisa motllurada que recorre els dos murs laterals de la nau fins al fons de l'absis, que està cobert amb una petita volta de canó. Aquests trams estan decorats amb arestes i plafons en relleu situats al centre de la volta. Les capelles laterals estan cobertes amb voltes de canó i també de creueria amb claus de volta centrals. S'obren a la nau mitjançant arcs de mig punt motllurats amb les impostes motllurades, exceptuant el de la capella del Roser que és apuntat i bastit en pedra. Als peus del temple hi ha el cor, obert a la nau central mitjançant un gran arc rebaixat. La sagristia està situada a la banda de migdia de l'absis i presenta una finestra quadrada emmarcada en pedra, mentre que a la banda nord hi ha la capella del Santíssim, coberta amb una volta de canó molt rebaixada i il·luminada amb una finestra d'arc rebaixat també. El temple compta amb un petit baptisteri situat sota del cor. El campanar està situat a l'extrem de ponent de l'edifici, damunt de l'anterior façana principal del temple. Es tracta d'un cos elevat de planta quadrada, amb teulada de quatre vessants i ràfec de teula àrab, que compta amb obertures d'arc rebaixat emmarcades en pedra. L'actual façana principal, orientada a migdia, presenta un portal d'accés rectangular emmarcat amb carreus de pedra, amb l'intradós motllurat i la llinda plana. Està decorada i gravada amb la següent inscripció: "DIE 24 DE MARS. / 1774 / ALABAT SIA EL SAGRAT COR DE JESÚS". La façana de ponent, que fou bastida al segle XIII, compta amb un portal d'arc de mig punt emmarcat en pedra i actualment tapiat, que conserva una decoració bisellada i les restes d'un fris de mitges boles molt degradat. Damunt seu hi ha una gran rossassa de forma ovalada bastida en pedra també, tot i que reformada. L'aparell d'aquesta façana és de carreus de mida mitjana disposats en filades regulars. De la façana de tramuntana destaca el fris bastit en pedra i sostingut amb petites mènsules sense decoració, i el mateix tipus d'aparell d'obra que el de la façana de ponent. Exceptuant les façanes nord i oest, la resta de la construcció presenta els paraments coberts amb un revestiment arrebossat que deixa entreveure l'aparell de pedra de l'obra.

Història

La primera referència documental relacionada amb el temple és de l'any 1040 i apareix mencionada dins de la documentació del monestir de Sant Benet del Bages. A partir de l'any 1068, altres referències documentals donen constància de la seva continuïtat. Durant el segle XIII, el temple és renovat dins de l'etapa final del romànic. D'aquest període es conserva el fris de pedra sostingut amb mènsules del parament de tramuntana, el portal tapiat i la rossassa del mur de ponent, i l'absis, que queda amagat per l'edifici adossat a la banda de llevant del temple. L'any 1357, hi ha constància de l'existència d'altars dedicats a Sant Martí, Santa Maria i Sant Bartomeu. El 1613 s'afegeixen dues capelles laterals dedicades al Roser i a Sant Isidre. El retaule major del temple, actualment desaparegut, fou contractat l'any 1626. L'any 1778 s'obre el portal d'accés principal i es renova l'interior dins de l'estil barroc. Està agregada a Sant Andreu de Castellcir. Actualment, en el temple s'hi han celebrat alguns concerts de música clàssica donada la bona sonoritat que té.

Bibliografia

ENRICH I GRAGORI, Roser (2006). "El castell de Granera". Modilianum, 34. Moià: Associació Cultural Modilianum, p. 134. FERRER I ALÒS, Llorenç (2000). "El Moianès en els segles XVIII i XIX: de l'especialització llanera a la decadència per manca d'aigua". Modilianum, 22. Moià: Associació Cultural Modilianum, p. 68. GARCIA-PEY, Enric (2004). Granera. Recull toponomàstic. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Cartogràfic de Catalunya, p. 79. GAVÍN I BARCELÓ, Josep M. (1990). Vallès Oriental. Col. Inventari d'esglésies, 23. Barcelona: Pòrtic, p. 68-71. Granera. Text refós. Normes subsidiàries de planejament, 2000, p. 69 [Inèdit]. GUDIOL I CUNILL, Josep (1913). "Excursió a Granera". Butlletí del Centre Excursionista de Vich, vol. I (1912-1914), p. 74-78. MADURELL I MARIMON, Josep Maria (1971). "Retaules antics". AUSA, 69. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs, p. 327-328. MADURELL I MARIMON, Josep Maria (1972). "Tres inventaris antics". AUSA, 71-72. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs, p. 36-40. MASAGUÉ I TORNER, Josep M. (1992a). "Sant Martí de Granera". XIII Ronda Vallesana Castellterçol-Granera 4 d'octubre de 1992. Sabadell: Unió Excursionista de Sabadell, p. 38-39. NAVINÉS, Jordi (2015). "L'església de Sant Martí de Granera". La Granària, 35. PÉREZ GONZÁLEZ, José María; CASTIÑEIRAS GONZÁLEZ, Manuel Antonio; CAMPS I SORIA, Jordi (2014). Enciclopèdia del romànic a Catalunya. Aguilar de Campoo: Fundación Santa María del Real; Barcelona: Museu Nacional d'Art de Catalunya, vol. I, p. 1477-1478. PLADEVALL I FONT, Antoni (1991). El Vallès Occidental, el Vallès Oriental. Col. Catalunya Romànica, 18. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 361. PLADEVALL I FONT, Antoni (1991b). Castellterçol. Història de la vila i el seu terme. Vic: Eumo, Ajuntament de Castellterçol, p. 108-109. PLADEVALL I FONT, Antoni (2000). "El Moianès i la sots-vegueria de Moià en els segles medievals". Modilianum, 22. Moià: Associació Cultural Modilianum, p. 34. SITJES I MOLINS, Xavier (1992). "Retaules desapareguts, inèdits (II)". Dovella, 43-44. Manresa: Centre d'Estudis del Bages, p. 59-60. [Http://www.moianes.net/](http://www.moianes.net/) [Consulta: 15-03-2019]. [Http://invarquit.cultura.gencat.cat/](http://invarquit.cultura.gencat.cat/) [Consulta: 15-03-2019]. [Http://www.poblesdecatalunya.cat/](http://www.poblesdecatalunya.cat/) [Consulta: 15-03-2019]. [Https://www.granera.cat/](https://www.granera.cat/) [Consulta: 15-03-2019].

